

vzw Grondbank

erkende bodembeheerorganisatie

DRAAIBOEK VOOR BEDRIJFSGEBONDEN TUSSENTIJDSE OPSLAGPLAATSEN (B-TOP'S)

Administratief en organisatorisch luik van het traceerbaarheidssysteem van vzw Grondbank.

1 INLEIDING

Dit draaiboek is **van toepassing op** tussentijdse opslagplaatsen die bij de vzw Grondbank zijn aangesloten als B-TOP (Bedrijfsgebonden Tussentijdse Opslagplaats). De grondbank behoudt het recht om de principes van dit draaiboek tevens toe te passen op tussentijdse opslagplaatsen die niet bij de Grondbank zijn aangesloten, en dit in het kader van de aflevering van grondverzettoelatingen en bodembeheerrapporten.

Bij de opslag van de uitgegraven bodem volgt de niet-erkende tussentijdse opslagplaats een procedure die een erkende bodembeheerorganisatie in staat stelt de uitgegraven bodem te traceren.

Dit draaiboek is **niet van toepassing op** de tussentijdse opslagplaatsen die door de vzw Grondbank werden gecertificeerd (C-TOP en E-TOP). Zij voldoen aan het kwaliteitsreglement van de OVAM voor tussentijdse opslagplaatsen (TOP's) en centra voor grondreiniging (CGR's).

Het doel van dit draaiboek is om de traceerbaarheid van de verschillende partijen uitgegraven bodem te garanderen en ervoor te zorgen dat het grondverzet geen nieuwe bodemverontreiniging kan veroorzaken.

Zo kan een aannemer of openbaar bestuur een terrein inrichten voor de opslag van uitgegraven bodem, afkomstig van verschillende werven (eigen werven en/of werven van derden) en deze naar verschillende nieuwe bestemmingen vervoeren.

Partijen, waarvoor reeds eerder een technisch verslag werd opgesteld, dienen niet opnieuw volledig bemonsterd te worden, alvorens een bodembeheerrapport kan worden aangevraagd. Dit voor zover de afvoer van de partij uitgegraven bodem naar de TOP voorafgaandelijk werd gemeld aan een erkende bodembeheerorganisatie.

Tussentijdse opslag gebeurt ondermeer om de volgende redenen:

- 1° wanneer voor grondoverschotten geen onmiddellijke eindbestemming voorhanden is;
- 2° om de bouwtechnische kwaliteit te verbeteren, en de partij daarna terug naar de plaats van herkomst te vervoeren;
- 3° om af te zeven, te behandelen, samen te voegen, te herverdelen;
- 4° om partijen die nog niet of onvoldoende werden bemonsterd, na uitgraving representatief te kunnen bemonsteren.

2 WETTELIJKE BEPALINGEN

- 1° VLAREM rubrieken 61.2. en 2.1.3. inzake milieuvergunningen.

De milieuvergunningsrubriek 61.2 is van toepassing voor de opslag van uitgegraven bodem die voldoet aan een toepassing overeenkomstig het Vlarebo en geldt enkel voor inrichtingen die langer dan 1 jaar in exploitatie zijn en die een opslagcapaciteit hebben van meer dan 1000 m³.

Rubriek 2.1.3. is van toepassing voor de opslag van uitgegraven bodem die niet voldoet aan een toepassing als vermeld in het Bodemdecreet en het Vlarebo (geen minimumvolume).

- 2° VLAREBO, hoofdstuk XIII (Nadere regelen met betrekking tot het gebruik van uitgegraven bodem)

- 3° Codes van goede praktijk voor het werken met uitgegraven bodem (OVAM)

- 4° Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

Art. 4.2.1. - een grond gewoonlijk gebruiken voor het opslaan van allerlei materialen.

Voor een TOP is altijd een stedenbouwkundige vergunning nodig, ongeacht de exploitatieduur en opslagcapaciteit.

3 INRICHTING VAN DE B-TOP

De opslag dient zo te worden georganiseerd dat er geen bodemverontreiniging kan ontstaan op de plaats van opslag. Daarnaast dient ook te worden vermeden dat, vanwege de eventuele verontreiniging van de ondergrond, de kwaliteit van de gestockeerde uitgegraven bodem wordt beïnvloed. Dit kan door het nemen van bodembeschermende maatregelen en maatregelen inzake afwatering. In de praktijk zal de milieuvergunning de specifieke voorwaarden vermelden.

Tenzij anders bepaald in de milieuvergunning gebeurt alle aan- en afvoer over een weegbrug.

De B-TOP dient ontoegankelijk te zijn voor onbevoegden. De aanvoer van uitgegraven bodem gebeurt steeds in overleg met de verantwoordelijke van de B-TOP.

Het inrichtingsplan geeft de algemene indeling van het terrein weer met een duidelijke zonering.

4 DE EXPLOITATIE

Traceerbaarheid betekent dat uit de registers voor iedere partij uitgegraven bodem duidelijk kan worden opgemaakt wat de herkomst (indien gekend) is, waar de partij werd opgeslagen en naar welke bestemming deze uiteindelijk werd afgevoerd.

4.1 Aanvoer

4.1.1 Aanvaardingscriteria

Voor de aanvaarding van uitgegraven bodem van eigen werven of werven van derden, dient steeds te worden voldaan aan de voorwaarden zoals opgenomen in de milieuvergunning.

4.1.2 Procedure van aanvoer

1. Het technisch verslag werd reeds opgemaakt op de plaats van herkomst en conformverklaard:

Om het technisch verslag en dus de gegevens over de kwaliteit van een welbepaalde partij uitgegraven bodem te behouden, volstaat het volgende:

- Het transport naar de B-TOP wordt voorafgaandelijk aan de vzw Grondbank gemeld met het formulier 'Grondtransportmelding voor afvoer naar een TOP/CGR'. Dit geldt ook indien de aannemer en de exploitant van de tussentijdse opslagplaats dezelfde zijn.
- De vzw Grondbank registreert de melding en bezorgt de exploitant van de B-TOP een kopie van de grondtransportmelding. Op de achterkant van deze grondtransportmelding bevindt zich de eindverklaring.
- Elke vracht wordt vergezeld van een vrachtdocument. (CMR, vrachtbon Grondbank,...)
- Nadat de volledige partij is aangevoerd, vult de exploitant van de B-TOP het aangevoerde volume in op de eindverklaring en bezorgt deze ondertekend terug aan de vzw Grondbank.

Eens een eindbestemming is gevonden voor het gebruik van de betreffende partij(en) dient de exploitant van de B-TOP een bodembeheerrapport aan te vragen.

2. Het technisch verslag werd niet opgemaakt op de plaats van herkomst:

Bij het transport van meer dan 250 m³ uitgegraven bodem van onverdachte herkomst of van meer dan 50 m³ uitgegraven bodem van verdacht terrein, meldt de uitvoerder grondwerken dat transport aan een erkende bodembeheerorganisatie. In dat geval wordt het technisch verslag opgemaakt op de tussentijdse opslagplaats.

Door het nummer van de grondtransportmelding of het partijnummer - toegekend door de TOP, op de vrachtdocumenten te vermelden, kan nadien de herkomst worden aangetoond. Dit is belangrijk opdat de erkende bodemsaneringsdeskundige bij de opmaak van het technisch verslag de verdachte parameters kan bepalen.

Het technisch verslag dient vervolgens conform verklaard te worden door de vzw Grondbank, waarna de exploitant een bodembeheerrapport kan aanvragen.

Indien de bodem afkomstig is van een niet-verdachte grond waarvan de totale uitgraving niet meer dan 250 m³ bedraagt, is de opmaak van een technisch verslag en bodembeheerrapport niet verplicht.

Indien deze partijen op de opslagplaats verzameld worden tot een samengestelde partij uitgegraven bodem waarvan het totale volume groter is dan 250 m³, is de opmaak van een technisch verslag en de aanvraag van een bodembeheerrapport toch verplicht. Vóór inkeuring kunnen partijen samengevoegd worden op voorwaarde dat de afzonderlijke partijen onverdacht zijn of voor dezelfde parameters verdacht zijn en gelijkaardige kenmerken vertonen.

4.1.3 Inkeuring

Tijdens het lossen wordt een visuele en sensorische controle uitgevoerd om te controleren of de partij overeenkomt met wat werd aangekondigd.

De inkeuring kan voorafgaandelijk aan of na zeping gebeuren en wordt als volgt uitgevoerd:

1. Voor uitgegraven bodem die aangevoerd wordt met een door de vzw Grondbank conform verklaard technisch verslag en met grondtransportmelding:

Er is geen bijkomende staalname vereist:

- Indien de exploitant van de B-TOP ook verantwoordelijk is voor de uitgraving op de plaats van herkomst. Een organoleptische controle volstaat. Indien hierbij twijfels rijzen over de kwaliteit van de aangevoerde partij, is een bijkomende staalname door een erkende bodemsaneringsdeskundige vereist.
- Indien de uitgegraven bodem terug op de werf van herkomst wordt gebruikt (bvb. na bekalking).

Er is bijkomende staalname vereist indien de uitgegraven bodem afkomstig is van een werf van derden. Hierbij is het nemen van minstens 1 representatief controlestaal door een erkende bodemsaneringsdeskundige verplicht. De resultaten, alsook de interpretatie door een erkende bodemsaneringsdeskundige, dienen steeds aan de vzw Grondbank overgemaakt te worden.

Belangrijke uitzondering: in bepaalde gevallen kan een bijkomende staalname verplicht zijn, ongeacht de bodem afkomstig is van eigen werven of werven van derden.

Dit is het bvb. geval indien:

- Het technisch verslag of de conformverklaring stelt dat de bodem bijkomend bemonsterd dient te worden.
- Men ervoor opteert om, ter vervanging van afperkend onderzoek op het terrein van herkomst, de uitgegraven bodem op de TOP te bemonsteren..

Op het moment dat een partij wordt ingekeurd, mag er geen bodem meer aan worden toegevoegd.

2. Voor uitgegraven bodem die aangevoerd wordt zonder een door de vzw Grondbank conform verklaard technisch verslag :

- Bemonstering van de volledige partij door een erkende bodemsaneringsdeskundige, overeenkomstig de standaardprocedure voor de opmaak van een technisch verslag (OVAM).
- Opstellen van een technisch verslag (TV) door een erkende bodemsaneringsdeskundige.

- Het technisch verslag voor nazicht en conformverklaring overmaken aan vzw Grondbank.
- Indien de partij niet voldoet aan de aanvaardingscriteria, zoals opgenomen in de milieuvergunning, zal deze zo snel mogelijk afgevoerd worden voor verwerking elders.

4.2 Opslag

4.2.1 Procedure

Alle uitgegraven bodem wordt op de tussentijdse opslagplaats voor uitgegraven bodem opgeslagen overeenkomstig de codes van goede praktijk voor een tussentijdse opslagplaats voor uitgegraven bodem.

Partijen dienen strikt gescheiden opgeslagen te worden zonder fysieke overlappingsen. Hierdoor wordt onderlinge contaminatie van partijen uitgegraven bodem met verschillende milieuhygiënische kwaliteit (driedelige nummers) vermeden.

Het toekennen van een uniek partijnummer is hierbij essentieel.

4.2.2 Situatieplan

Op het situatieplan wordt de ligging van de verschillende hopen aangeduid. Dit situatieplan dient **dagelijks** (in geval van wijziging) aangepast te worden. Door de vermelding van het uniek lotnummer is er een duidelijke link met het register. De situatieplannen worden chronologisch bijgehouden.

4.2.3 Identificatie

Alle partijen worden op het terrein aangeduid met een weerbestendige identificatieplaat met vermelding van het partijnummer.

4.3 Bewerking

4.3.1 Samenvoegen / splitsen

Iedere samenvoeging of splitsing van partijen dient opgenomen te worden in het register met een overzicht van de deelpartijen.

1. Samenvoegen van kleine partijen tot 250 m³ (400 ton):

Partijen van ongekende kwaliteit en kleiner dan 250 m³ kunnen voorafgaand aan de inkeuring worden samengevoegd tot hoeveelheden van maximaal 250 m³. In dit laatste geval dient het technisch verslag te worden opgesteld na de samenvoeging.

2. Samenvoegen van uitgegraven bodem met gekende kwaliteit:

Partijen die voldoen aan dezelfde criteria voor gebruik als bodem/bouwkundig bodemgebruik/vormvast product mogen worden samengevoegd.

Indien de partijen vóór de samenvoeging reeds werden opgenomen in een technische verslag, dient geen nieuw technisch verslag opgemaakt te worden van de nieuwe samengevoegde partij. Wel dient dit gemeld te worden aan de vzw Grondbank.

Het mengen van partijen grond met de bedoeling voor de gemengde uitgegraven bodem een gebruiksmethode in aanmerking te laten komen die voor de niet-gemengde uitgegraven bodem niet is toegestaan, is verboden. (Vlarebo art.160)

De samenvoeging kan nooit in een “schonere” categorie of milieuhygiënische kwaliteit terechtkomen dan de categorie of milieuhygiënische kwaliteit van de slechtste kwaliteit waarin de individuele partijen op voorhand werden ingedeeld.

Aan de samengevoegde partij wordt een nieuw partijnummer toegekend.

3. Samenvoegen van bodem en secundaire grondstof :

Partijen uitgegraven bodem kunnen samengevoegd worden met partijen secundaire grondstoffen die in aanmerking komen voor dezelfde toepassing. Voor de partij afvalstoffen moet een gebruikscertificaat afgeleverd worden.

4. Splitsen van partijen uitgegraven bodem :

Iedere afgesplitste hoop van een partij uitgegraven bodem wordt ingedeeld in de milieuhygiënische kwaliteitsklasse die na inkeuring gegeven werd aan de volledige partij uitgegraven bodem.

4.3.2 Zeven

Een partij mag op ieder moment worden uitgezeefd. Indien de partij op het moment van de opmaak van het technisch verslag nog niet werd gezeefd, moet het technisch verslag duidelijk vermelden of verdere zeping nodig is om de partij te kunnen toepassen als bodem of in/of als bouwkundig bodemgebruik/vormvast product.

Een partij die een zeping ondergaat wordt ingedeeld overeenkomstig de milieuhygiënische kwaliteit die vooraf gegeven werd aan de ongezeefde partij.

Datum van uitzeving en een raming van het tonnage uitgezeefd puin worden per partij geregistreerd.

De verdere afhandeling van de uitgezeefde fractie gebeurt conform de wettelijke bepalingen.

4.3.3 Toevoegen toeslagstoffen

De toevoeging van toeslagstoffen aan uitgegraven bodem met het oog op bodemverbetering gebeurt in overeenstemming met de milieuvergunning.

Een afvalstof kan enkel als toeslagstof worden ingezet, indien ze de status van secundaire grondstof heeft verworven.

De partij uitgegraven bodem moet voor de toevoeging voldoen aan de voorwaarden voor het beoogde gebruik. Indien toeslagstoffen toegevoegd aan een partij kan de verbeterde partij uitgegraven bodem niet in aanmerking komen voor een beoogd gebruik die voor de toevoeging niet is toegestaan.

Toevoeging van organisch materiaal en/of klei kan nooit aanleiding geven tot het herdefiniëren van de milieuhygiënische kwaliteitsklasse van de partij uitgegraven bodem.

Dosering en datum van toevoegen dienen per partij opgenomen te worden in het register.

4.4 Afvoer van de TOP naar de eindbestemming

Van zodra een partij (gedeeltelijk) wordt afgevoerd, worden er geen andere partijen meer aan toegevoegd.

De exploitant van de TOP vraagt een bodembeheerrapport aan met volgende formulieren:

- Aanvraag Bodembeheerrapport voor gebruik van uitgegraven bodem afkomstig van een TOP
- Standaard Verklaring Afnemer.

Deze documenten zijn te vinden op de website www.grondbank.be.

De aanvraag kan eveneens online gebeuren.

Afvoer van kleine hoeveelheden uitgegraven bodem gebeurt volgens de procedure voor verdeling in kleine hoeveelheden.

4.5 Registers

De exploitant houdt een register bij dat de traceerbaarheid garandeert van de plaats van herkomst tot de plaats van bestemming. In dit register worden per partij tenminste de volgende gegevens bijgehouden:

Voor wat betreft de **aanvoer**:

- de grondtransportmelding(en) + eindverklaring(en)
- de herkomst van de uitgegraven bodem: d.i. minstens het adres van de werf.
- de vrachtdocumenten
- de totale hoeveelheid aangevoerde uitgegraven bodem
- opmerkingen betreffende de aangevoerde uitgegraven bodem (bvb. steengehalte)
- geweigerde vrachten, met de reden van weigering
- het technisch verslag van de partijen, indien opgemaakt op de plaats van herkomst en de conformverklaring

Voor wat betreft de **opslag**:

- een uniek lotnummer, dat kan worden teruggevonden op het situatieplan en in het register, voor iedere (al dan niet samengestelde) partij
- iedere bewerking (afzeven, bekalken,...)
- iedere samenvoeging (met toekenning van een nieuw lotnummer) en de opsomming van de samenstellende partijen

Voor wat betreft de **afvoer**:

- het technisch verslag en de conformverklaring (indien opgemaakt op de B-TOP)
- de grondtransporttoelating(en) en de eindverklaring(en)
- het (de) bodembeheerrapport(en)
- de vrachtdocumenten
- de hoeveelheid afgevoerde bodem
- standaardverklaring afnemer per bestemming

Vrachtdocumenten (vb. CMR of vrachtbon Grondbank)

Deze bevatten minstens de volgende gegevens:

- het volgnummer en de datum van het vervoer van de uitgegraven bodem;
- de identiteit van de uitvoerder grondwerken (in geval van aanvoer);
- de vervoerder (+ grondbanknummer)
- hoeveelheid (m³ of ton)
- bij aanvoer: nr. grondtransportmelding en indien van toepassing nummer conformverklaring en 3-delig nummer (kwaliteit)
- bij afvoer: nummer van de grondtransporttoelating en 3-delig nummer
- adresgegevens van de plaats van herkomst en bestemming

5 EXTERNE CONTROLE

De vzw Grondbank voert steekproefsgewijs controles uit op de B-TOP. De exploitant geeft de vzw Grondbank de toestemming om het register, het inrichtingsplan en de situatieplannen in te zien en eventueel controlestalen te nemen.

Tijdens het controlebezoek wordt ook nagegaan of voldaan is aan de bepalingen van dit draaiboek en de “Codes van Goede Praktijk voor het werken met uitgegraven bodem” van OVAM.

Van elk controlebezoek stelt de vzw grondbank een verslag op, met een overzicht van de vaststellingen en gemaakte afspraken. Een kopie van dit verslag wordt overgemaakt aan de exploitant. Deze kan indien gewenst opmerkingen formuleren en het verslag ondertekend voor akkoord terug bezorgen aan de vzw Grondbank.

Bij onvoldoende naleving van de bepalingen opgenomen in dit draaiboek en de Codes kan beslist worden de B-TOP tijdelijk te schorsen.